

سوق البزازين*

ذهب الإمام عليّ «عليه السلام» مع أحد من أصحابه إلى السوق.

اليسّة من أحسن الأنواع.

هل عندك قميص* لي و قميص لهذا الشاب؟

لَمَّا* عَلِمَ أمير المؤمنين بأنّ البائع قد عرفه،
تَرَكَ الْمَكَانَ وَ ذَهَبَ إِلَى دُكَّانٍ آخَرَ.

نَعَمْ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ. تَفَضَّلْ. أَنَا فِي خِدْمَتِكَ.

أَطْلُبُ ثَوْباً لِي وَثَوْباً لِهَذَا الشَّابِّ.

تَفَضَّلْ. أَنَا فِي خِدْمَتِكَ.

— هَذَا لَكَ. وَالْأَرْخَصُ لِي.

إِنْتَحَبَ الإمامُ
قميصاً بثَلَاثَةِ دَرَاهِمَ
وقميصاً أَرْخَصَ.*

— لا، أَنْتِ أَوْلَى* بِهِ. أَنْتِ
أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ.

— لا، أَنْتِ شَابٌّ وَلَكَ رَغَبَاتُ* الشَّابِّ*.

بعد مُدَّةٍ

حَضَرَ الإمامُ «ع» لِإِقَامَةِ صَلَاةِ

الْجُمُعَةِ.

فِي أَثْنَاءِ الْخُطْبَةِ

— يَا وَالِدِي، اُنْظُرْ
أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
يَشْعُرُ* بِالْحَرِّ*
الشَّدِيدِ، هُوَ يَتَرَوَّحُ*
بِكُمِّهِ*!

— لا، يَا وَلَدِي. هُوَ لَا يَتَرَوَّحُ. بَلْ
يُجَفِّفُ* قَمِيصَهُ. هُوَ غَسَلَهُ* قَبْلَ
حُضُورِهِ
لِلصَّلَاةِ.

— عَجِيبٌ! أَلَيْسَ لَهُ قَمِيصٌ آخَرُ؟!

— لَا تَعَجَبْ.
سَأَذْكُرُكَ لَكَ
قِصَّةً بَعْدَ
الْمَغْرَبِ.

بَعْدَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ صَوَّرَ* الْوَالِدُ الْمَشْهَدَ* الثَّالِي لَهُ.

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ

أَحَدُ الصَّحَابَةِ :

رَسُولُ اللَّهِ حَزِينٌ . مَاذَا نَعْمَلُ ؟

سَلْمَانُ :

أَنَا أَعْرِفُ مَاذَا أَعْمَلُ ؟ هُوَ يَقْرَحُ بِزِيَارَةِ
بَنِيهِ فَاطِمَةَ .

فَذَهَبَ سَلْمَانُ إِلَى بَيْتِ فَاطِمَةَ (س) وَ أَخْبَرَهَا .

فِي الطَّرِيقِ

لَمَّا شَاهَدَ سَلْمَانُ أَلْسِنَةَ فَاطِمَةَ (س)، بَدَأَ بِالْبُكَاءِ* .

وَاحْزَنَاهُ* ! إِنَّ بَنَاتِ قَيْصَرَ* وَ كِسْرَى*
لَفِي السُّنْدُسِ* وَالْحَرِيرِ وَ لِبَاسِ ابْنَةِ
مُحَمَّدٍ هَكَذَا* !

فَاطِمَةُ (س) :

يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ سَلْمَانَ تَعَجَّبَ مِنَ الْبِسْتِي .

عِنْدَ النَّبِيِّ (ص)

بَعْدَ دَقَائِقَ

رَسُولُ اللَّهِ (ص) : يَا سَلْمَانُ، إِنَّ ابْنَتِي لَفِي «الْحَيْلِ السَّوَابِقِ*» .

از خود سؤال کنید:

۱- مشتقات به چند قسم تقسیم می شوند؟

۲- مشتقات از چه کلمه ای گرفته می شوند؟

۳- ملاک تشخیص جامد یا مشتق بودن کلمه کدام است؟

۴- «مشتق» در اصطلاح علم صرف در مورد کدام یک از اقسام کلمه صحبت می کند؟

۵- جامد و مشتق از لحاظ لغوی به چه معنی هستند؟

۶- دو قسم از انواع مشتقات را که تاکنون خوانده اید ذکر کنید.

آیا اموری که در جهان اتفاق می افتد، وقوع آن ها در یک «زمان» معین نیست؟

آیا اموری که در جهان اتفاق می افتد، وقوع آن ها در یک «مکان» معین نیست؟

به تصویر شماره ی ۱ و ۲ نگاه کنید.

زمان وارد شدن به خانه هنگام غروب خورشید است!

در تصویر شماره ی ۲ مادر در جایی مشغول آشپزی است!

«فعل» مانند مادری مهربان
وظیفه ی تغذیه ی فرزندان خود
را دارد.

مطبخ : مکان طبخ

مغرب : زمان غروب

مشرق : زمان شروق و طلوع

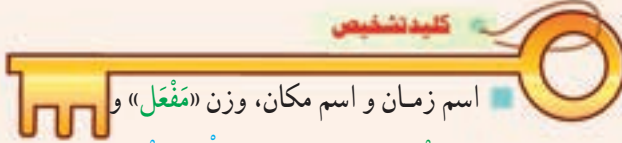
مسکن : محل سکنی و آرامش

اسم های زمان و مکان نشان دهنده ی زمان وقوع و یا

مکان وقوع فعل است.

اسم زمان و اسم مکان هر دو بر یک وزن می آید.

کلید تشخیصی

اسم زمان و اسم مکان، وزن «مَفْعَل» و

در بعضی موارد «مَفْعِل» است. مانند: مَطْبِخ، مَغْرِب

از خود سؤال کنید:

۱- آیا می توان تصور کرد که در دنیا ممکن است کاری اتفاق بیافتد که در زمان یا مکان معینی نباشد؟

۲- اسم های زمان و مکان از کدام یک از سه قسم کلمه ساخته می شوند؟

۳- چند مثال از اسم های زمان و مکانی که در زبان فارسی نیز به کار می رود، ذکر کنید.

آیا با «صفت» در زبان فارسی آشنا هستید؟

آیا می دانید که یکی از انواع صفت در فارسی، صفت مطلق یا ساده است، مانند: خوب، شجاع؟

صفات مطلق یا ساده ی فارسی اغلب در زبان عربی صفت مشبّه هستند.

مهم ترین اوزان صفت مشبّه عبارتند از:

فَعِيل : شَرِيف فَعْل : صَعْب
فَعِل : حَسِن فَعْلان : عَطْشان

از خود سؤال کنید:

۱- آیا صفت مشبّه ویژگی های افراد و اشیا را بیان می کند؟

۲- آیا می توانید چند صفت ساده در زبان فارسی نام ببرید؟

۳- جواب صحیح کدام است؟

فَرَح یعنی: شادی کردن ○ شادی می کند ○ شاد ○

آیا تا به حال دقت کرده اید که گاهی صفتی بیش از اندازه ی

معمول در کسی وجود دارد؛ مثل صبر و پایداری زیاد؟

به صاحبان شغل و حرفه نگاه کنید: بَقال، عطار، قصاب، خباز و ...

آیا این افراد با شغل و پیشه ی خود زیاد سر و کار ندارند؟

به دلیل اهمیت «زمان» و «مکان» در زبان عربی کلمات خاصی برای آن وضع شده است!

آیا تا به حال دقت کرده اید که در بیشتر مشتقات، صفت ها هستند که مورد ارزیابی قرار می گیرند؟

زیاد بودن یک صفت در انسان یا بسیار پرداختن بدان، دلیل بر «مبالغه» در

آن صفت است!

اسم هایی که بر وزن **فَعَال** یا **فَعَالَة** می آیند، اسم مبالغه هستند. مانند :

«غَفَّار»، «عَلَّامَة»

از خود سؤال کنید:

۱- فرق صفت مشبیه و اسم مبالغه در چیست؟ آیا شباهتی هم با هم دارند؟

۲- آیا می توانید چند اسم مبالغه که در زبان فارسی به کار می رود، ذکر کنید؟

۳- جواب صحیح کدام است؟ «أَمَّارَة» یعنی :

دستور ○ بسیار امرکننده ○ امر کرد ○

آیا یک صفت در تمام موجودات به مقدار یکسان وجود دارد؟

وسیله ی تشخیص مقدار وزن اشیا در طبیعت چیست؟

آیا در طبیعت می توان دو موجود را از نظر مقدار داشتن یک صفت، با یک دیگر مقایسه کرد؟

آیا کلمات هم دارای وزنی برای این گونه مقایسه ها هستند؟

اسم تفضیل در زبان عربی معمولاً بر وزن «أَفْعَل» می آید : أَحْسَن، أَكْبَر

و در مؤنث گاهی بر وزن «فُعْلَى» : حُسْنَى، كُبْرَى

حالا وقت مسابقه است!

موضوع مسابقه :

۱- تشخیص انواع مشتقات

۲- ساختن مشتقات

۳- معانی مشتقات

از خود سؤال کنید

وجود «من» پس از «أَفْعَل»

دلیلی بر اسم تفضیل بودن

کلمه است!

۱- آیا در زبان فارسی صفت تفضیلی داریم؟ مثال بزنید.

۲- چرا در جمله از اسم تفضیل استفاده می کنیم؟

۳- جواب صحیح کدام است : «أَشْجَع» یعنی :

شجاع تر ○ بسیار شجاع ○ شجاعت نشان می دهد ○

در آیات و عبارات های زیر اسم های مشتق به شکل متضاد به کار رفته، آن ها را با ذکر نوع مشتق

داخل دایره بنویسید :

- ۱- ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا... بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾
- ۲- ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ﴾
- ۳- لَوْ عَلِمَ * التَّاقِصُ بِنَقْصِهِ لَكَانَ كَامِلًا.

التصنيف الثاني

عین نوع المشتق الذي أُشير إليه بخط و اكتبه في الجدول:

مشتق	نوع	معنى

- ۱- ﴿إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ * بِالسُّوءِ﴾
- ۲- ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ﴾
- ۳- ﴿... رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾
- ۴- ﴿وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ﴾

التصنيف الثالث

متن زیر را بخوانید و ترجمه کنید و نوع مشتق کلماتی را که زیر آن ها خط کشیده شده، مشخص کنید :

قالت الفَرَّاشَةُ الصَّغِيرَةُ لِلطَّبِيعَةِ :
«لِلوَرْدَةِ الحَمْرَاءِ رَائِحَةٌ طَيِّبَةٌ ...
لِلشَّجَرَةِ الحَضْرَاءِ * أَوْرَاقٌ لَطِيفَةٌ ...
لِلشَّمْسِ فِي الصَّبَاحِ طَلَعَةٌ * جَمِيلَةٌ ...
لِلبُلْبُلِ صَوْتُ عَذْبٌ * بَدِيعٌ ...
لِلنَّهْرِ مِاءٌ صَافِيَةٌ وَ صَوْتُ رَنَانٌ * ...

فماذا تَرَكْتَ أَيُّهَا الطَّبِيعَةُ لِلْفَرَّاشَةِ، ابْنَتِكَ الصَّغِيرَةِ؟
فقالت أُمُّهَا الطَّبِيعَةُ :

«لِلْفَرَّاشَةِ الصَّغِيرَةِ الحُسْنُ وَ الْجَمَالُ، أَلَا تَفْتَنِينَ بِهَذَا النَّصِيبِ *؟!»

الْإِعْرَابُ وَ التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ

می‌دانیم که بین دنیای «انسان»ها و دنیای «کلمه»ها مشترکات زیادی وجود دارد.

آیا تاکنون به این مشترکات فکر کرده‌اید؟

به عنوان مثال هر انسانی دارای ویژگی‌های فردی است، از قبیل : وزن، قد، رنگ و...

علاوه بر آن در جامعه نیز دارای نقشی است، یعنی یا کشاورز است، یا کارگر، یا کارمند یا...

«کلمات» نیز این گونه‌اند، یعنی هر «کلمه» را می‌توان از دو جهت مورد بررسی قرار داد :

الف - ویژگی‌های فردی

ب - نقش آن در جمله

به جمله‌ی «نَجَعَ الطَّالِبُ» دقت کنید :

چه ویژگی‌هایی را می‌توانیم برای «الطَّالِب» ذکر کنیم؟

آیا اسم است یا فعل، مفرد است یا مثنی یا جمع، مذکر است یا مؤنث...

حال در جمله چه نقشی دارد؟

آیا فاعل است یا مبتدا یا مفعول، در نتیجه آیا مرفوع باید باشد یا منصوب یا مجرور...؟

اکنون بدانیم که:

■ بررسی ویژگی‌های «فردی» هر کلمه - بدون در نظر گرفتن موقعیت آن در جمله - در زبان

فارسی «تجزیه» نام دارد و در عربی «التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ».

■ بررسی نقش هر کلمه - با توجه به موقعیت آن در جمله - در زبان فارسی «ترکیب» نام دارد

و در عربی «الْإِعْرَاب».

بنابراین بر طبق قواعدی که تا کنون خوانده‌ایم، برای هر یک از اقسام کلمه در «الْإِعْرَاب و

التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ» موارد ذیل را باید به ترتیب تشخیص دهیم :

اسم: مفرد یا مثنی یا جمع (عدد) - مذکر یا مؤنث (جنس) - مشتق یا جامد - ... و نقش و

اعراب آن در جمله (فاعل، مفعول، مبتدا ...)

فعل: ماضی یا مضارع یا امر - صیغه (غائب، مخاطب، متکلم) مجرد یا مزید ... - و نقش آن در

جمله و اشاره به فاعل آن.

حرف: نوع آن و ...

در نتیجه با توجه به مطالب فوق «الْإِعْرَابُ وَ التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ» جمله ی «نَجَحَ الطَّالِبُ» چنین

خواهد بود :

نَجَحَ: فعلٌ ماضٍ، للغائب^۱، مجزء ثلاثي / فعلٌ و فاعله «الطَّالِبُ» و الجملة فعلية
الطَّالِبُ: اسمٌ، مفردٌ، مذکر، مشتقٌ و اسمٌ فاعل / فاعلٌ و مرفوعٌ

تجزیه و ترکیب (الْإِعْرَابُ وَ التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ) به ما کمک می کند که :

- هر یک از کلمات را درست بشناسیم.
- موقعیت هر کلمه را در جمله تشخیص دهیم.
- مفهوم جمله را درست درک کنیم.

فراشوش نکنیم که:

- ✓ - تجزیه و ترکیب را به عربی بنویسیم.
- ✓ - در ذکر ویژگی های هر کلمه، ترتیب به کار رفته در نمونه ها را رعایت کنیم.
- ✓ - در ترکیب، ذکر نقش و اعراب هر دو ضروری است.
- ✓ - آموخته های جدید را به موارد «الْإِعْرَابُ وَ التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ» کلمات اضافه کنیم.
- ✓ - هدف نهایی از فراگرفتن قواعد، تطبیق آن ها بر کلمات است. پس، از پرداختن به تمرین «الْإِعْرَابُ وَ التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ» غفلت نکنیم!!

تمرین الرابع

عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ :
رَزَقَهُ اللَّهُ وَلَدًا صَالِحًا.

رَزَقَ:

الف - فعلٌ ماضٍ، للغائبة، مزيدٌ ثلاثي.

ب - فعلٌ ماضٍ، للغائب، مجزء ثلاثي.

ج - فعل مضارع، للمخاطب، مزيد ثلاثي.

صالح:

الف - اسم، مفرد، مذکر، مشتق (اسم مفعول).

ب - اسم، مفرد، مذکر، مشتق (اسم فاعل).

ج - اسم، مثنى، مؤنث، مشتق (اسم مكان).

۱- لِلْغَائِبِ أَيْ لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ الْغَائِبِ

- در ترجمه ی اسم های مبالغه معمولاً از قید «بسیار» استفاده می کنیم ؛ مانند : غفّار : بسیار آمرزنده
 - گاهی میان اسم های تفضیل از لحاظ ظاهری با فعل ماضی باب افعال مشابهت ایجاد می شود، توجه به مفهوم عبارت راهگشای مسأله است!
 - اگر بعد از اسم تفضیل حرف «مِنْ» بیاید، به صورت صفت تفضیلی ترجمه می شود : أَحْسَنُ مِنْ ... : نیکوتر از ...
 - و اگر همراه «مِنْ» نیاید، معمولاً به صورت صفت عالی ترجمه می شود : أَحْسَنُ کتاب : بهترین کتاب
- ترجمه ی زیر را بخوانید و اصلاحات لازم را در آن انجام دهید :

أَفْضَلُ إِنْسَانٍ

دَخَلَ وَقَدْ مِنَ التُّجَّارِ فِي مَجْلِسِ أَمِيرٍ. بَدَأَ فَتَى ذَكِيٌّ بِالْكَلَامِ نِيَابَةً عَنْ قَوْمِهِ. فَأَشَارَ إِلَيْهِ الْأَمِيرُ : أَلَيْسَ فِي الْمَجْلِسِ أَكْبَرُ مِنْكَ؟! عِنْدَئِذٍ قَالَ الْفَتَى «الْعَلَامَةُ»! بِشَهَامَةٍ : أَيُّهَا الْأَمِيرُ! قِيمَةُ الْإِنْسَانِ بِعَقْلِهِ وَ لِسَانِهِ! حِينَمَا رَزَقَ اللَّهُ الْإِنْسَانَ عَقْلاً كَامِلاً وَ لِسَاناً فَصِيحاً فَلَهُ فَضِيلَتَانِ. لَوْ كَانَتْ قِيمَةُ الْإِنْسَانِ بِسِنِّهِ لَكَانَ فِي هَذَا الْمَجْلِسِ مَنْ هُوَ أَحَقُّ مِنْكَ بِالْحُكْمِ ...

عِنْدَئِذٍ سَكَتَ الْأَمِيرُ وَ عَجَزَ عَنْ جَوَابِ الْفَتَى الصَّغِيرِ!

انسان برتر

ترجمه هایم را روی ورقه ای می نویسم و در صدد تصحیح کردن و رساتر ساختن آن ها برمی آیم.

هیأتی از بازرگانان وارد مجلس امیری شد. جوانی باهوش به نیابت از یارانش شروع به صحبت کرد. امیر به او اشاره کرد : آیا در مجلس بزرگتر از تو هستم؟! در این موقع جوان دانا با شهامت گفت : ای امیر! ارزش انسان به عقل و زبان اوست. موقعی که به انسان عقلی و زبانی فصیح روزی خواهد داد پس برای او فضیلت است. اگر ارزش انسان به سن او باشد، در آن مجلس کسی هست که او از شما به حکومت سزاوارتر است ...

در این موقع امیر سکوت کرد و از پاسخ عاجز ماند!

می خواهم مترجمی خوب باشم، پس :

محتوای کتاب عربی ام را خوب فرامی گیرم و نمی گذارم ابهامی در محتوای کتاب برایم باقی بماند.

از خواندن متون فارسی غفلت نمی کنم و آثار نویسندگان دلخواهم را بسیار می خوانم.

الف: در متن درس با کلمه «أَعْلَمُ» آشنا شدید، اکنون دیگر مشتقات از این ریشه را در آیات زیر مشخص کنید و نوع و ترجمه ی آن را در مربع ها بنویسید :

نوع	ترجمه
____	____
____	____
____	____
- ۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ (فاطر / ۳۸)
 - ۲- ﴿إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ﴾ (مائدة / ۱۰۹)
 - ۳- ﴿وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ لِلنَّسَائِلِ وَالْمَحْرُومِ﴾ (معارج / ۲۴)
- ب: پس از خواندن آیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید :
- ﴿وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا﴾ (التساء / ۱۲۵) ﴿وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ (انعام / ۱۰۳)
- معنی کلمه های خط کشیده شده به ترتیب کدام است؟

- خلیل : ☐ دوست بودن ☐ دوست ☐ دوستی انتخاب می کند
- لطیف : ☐ مهربانی کرد ☐ مهربانی ☐ مهربان
- خبیر : ☐ آگاه ☐ آگاه کردن ☐ آگاه تر

فهرست نهم البلاغة

«القرآن»

تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْحَدِيثِ. وَ تَفَقَّهُوا^۱ فِيهِ فَإِنَّهُ رِيحُ الْقُلُوبِ. أَحْسِنُوا تِلَاوَتَهُ فَإِنَّهُ أَنْفَعُ الْقَصَصِ ...
 تَرْجِمِ الْجُمْلَ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ بِعِبَارَاتٍ مَأْلُوفَةٍ وَ عَيِّنْ نَوْعَ الْمُسْتَقَاتِ الْمُشَارِ إِلَيْهَا بِخَطٍّ :

«الخطبة ١١»

گروه های زیر را می توان در درس عربی
 تشکیل داد :

- ۱- قواعد
- ۲- ترجمه
- ۳- قرائت متن
- ۴- تجزیه و ترکیب
- ۵- مکالمه
- ۶- تمرین و کاربرد
- ۷- نمایش
- ۸- شعر
- ۹- ...

گروه های درسی راهی در جهت تقویت برنامه های درسی

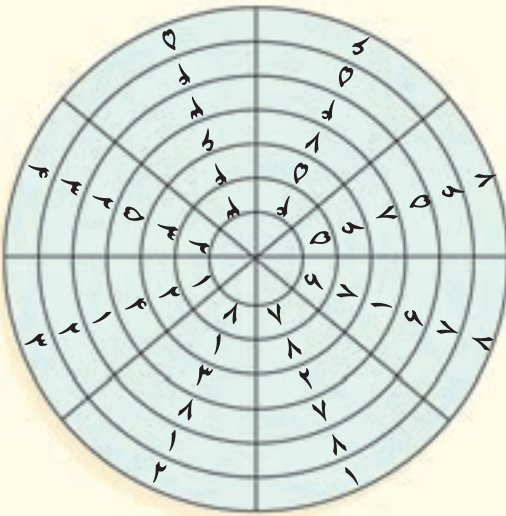
در کلاس هایمان گروه های درسی تشکیل دهیم.

مشارکت در سایر گروه ها بلامانع است.

کارهای گروهی را از هم اکنون تمرین کنیم!

تمرین کردن برای مشتقات

- ۱- دو قطعه مقوا و با ابعاد مختلف به شکل دایره تهیه کنیم.
- ۲- در قطعه‌ی کوچک شش دایره و در قطعه‌ی بزرگتر هفت دایره با فواصل برابر از هم رسم کنیم.
- ۳- هر یک از مقواهای دایره‌ای را به کمک رسم کردن قطر به هشت قسمت تقسیم کنیم.
- ۴- در هر یک از قسمت‌های ایجاد شده، مطابق شکل عددگذاری کنیم.
- ۵- در خانه‌هایی که دارای عدد یک می‌باشند، به جای عدد یک به ترتیب از سمت مرکز: اسم فاعل، اسم مفعول، اسم

مکان و زمان، اسم تفضیل، صفت مشبیه و اسم مبالغه بنویسیم. همین عمل را نسبت به خانه‌هایی که دارای عدد دو و سه و ... می‌باشند، با فعل دیگری تکرار کنیم.

- ۶- در مقوای دوم (کوچک) پس از عددگذاری مطابق شکل، خانه‌هایی را که دارای عدد یک می‌باشند از مقوا جدا کرده و در قسمت بالای خانه‌های خالی شده به ترتیب از سمت مرکز دایره، این کلمات را بنویسیم: اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مکان و زمان، اسم تفضیل، صفت مشبیه و اسم مبالغه.

اکنون دو قطعه مقوا خواهیم داشت که در قطعه‌ی بزرگتر کلمات مشتق و در قطعه‌ی کوچک‌تر شش خانه‌ی خالی وجود دارد. حال اگر دقت نماییم می‌بینیم که خانه‌های خالی همگی در یک نیم دایره قرار گرفته‌اند. در نیم دایره‌ی دیگر مطابق شکل علامت پیکان بکشیم و سپس دو دایره را از قسمت مرکز به هم وصل کنیم، به طوری که روی هم بچرخند. در این حالت روبروی پیکان و در قطعه‌ی دوم در محیط دایره، ریشه‌ی کلمات مشتق ظاهر شده را بنویسیم.

یادآوری: چنانچه از فعل‌های به کار رفته برخی اسامی مشتق وجود نداشته باشد در خانه‌ی مربوط از کلمه‌ی «ندارد» استفاده کنیم. ضمناً تمام خطوط موجود در دایره کوچک‌تر را پس از پایان کار برای زیباتر شدن وسیله، پاک کنیم.

